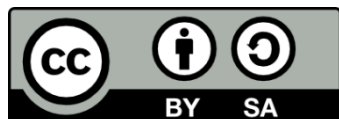

Δίκαιο των Ανηλίκων

Ενότητα 10: Η έκτιση της ποινής στα ειδικά καταστήματα κράτησης νέων

Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

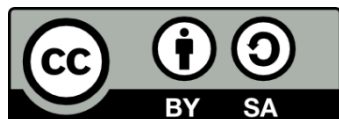

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η έκταση της ποινής στα ειδικά καταστήματα κράτησης νέων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Σωφρονιστική πραγματικότητα.
2. Μειονεκτικές καταστάσεις, υποβαθμισμένες συνθήκες κράτησης.
3. Ανάλυση των στοιχείων της σωφρονιστικής στατιστικής κατά ομάδα ηλικίας (νεαροί, ενήλικες), νομικό καθεστώς κρατουμένων (προσωρινά κρατούμενοι, καταδικασθέντες) και κατηγορίες εγκλημάτων.

Σκοποί ενότητας

- Να διερευνηθούν και αναλυθούν οι πραγματικές συνθήκες κράτησης των ανήλικων κρατουμένων, ιδίως όπως προκύπτουν από πρωτογενείς και δευτερογενείς στατιστικές έρευνες.

Η αγωγή του ανηλίκου μέσα στο κλειστό περιβάλλον των ειδικών καταστημάτων 1

- ✓ Το πλέον κατάλληλο περιβάλλον για την πραγμάτωση της αρχής της διαπαιδαγώγησης είναι το οικογενειακό, σχολικό και το σύνηθες κοινωνικό περιβάλλον στην ελεύθερη κοινωνία.
- ✓ Η αγωγή του ανηλίκου μέσα στο κλειστό περιβάλλον των ειδικών καταστημάτων κράτησης νέων και οι προσπάθειες κοινωνικής επανένταξης υπό συνθήκες κοινωνικής απομόνωσης και απώλειας ελευθερίας εγκυμονεί τον κίνδυνο της ιδρυματοποίησης.
- ✓ Χάσμα μεταξύ των νομικών κανόνων που ισχύουν για τη μεταχείριση των κρατουμένων και τη λειτουργία των καταστημάτων κράτησης και της πραγματικής κατάστασης που κυριαρχεί.

Η αγωγή του ανηλίκου μέσα στο κλειστό περιβάλλον των ειδικών καταστημάτων 2

- ✓ Ειδικά καταστήματα που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα:
  - ✓ Το ΕΚΚΝ Κορίνθου, Αυλώνα, Βόλου και Κασσαβέτειας.

Συνθήκες διαβίωσης (1 από 3)

- Από την πλειοψηφία των κρατουμένων χαρακτηρίζονται όχι καλές έως απαράδεκτες.
- Περιορισμένη προσφορά θέσεων σε εκπαιδευτικά ή επαγγελματικά προγράμματα.
- Οι υπηρεσίες των καταστημάτων δεν είναι επαρκώς στελεχωμένες με επιστημονικό προσωπικό.
- Με έρευνα του 1993, προκύπτει ότι το 54% των καταδίκων δεν είχαν άλλη επαφή στο παρελθόν με το σύστημα δικαιοσύνης, πράγμα που σημαίνει ότι ο περιορισμός σε κατάσταση κράτησης δεν χρησιμοποιήθηκε ως το έσχατο μέτρο.

Συνθήκες διαβίωσης (2 από 3)

- Συστάσεις της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων το 1999 που αφορούν το ΕΚΚΝ Αυλώννα:
  - Αντιμετώπιση της βίας μεταξύ των νεαρών κρατουμένων.
  - Επιδιόρθωση υδραυλικών εγκαταστάσεων.
  - Ενίσχυση προγράμματος οργανωμένων δραστηριοτήτων.
  - Δημιουργία βιβλιοθήκης,
  - Δημιουργία χώρων γυμναστικής.
  - Ενίσχυση του επιστημονικού προσωπικού.
  - Εξοπλισμός πειθαρχικής μονάδας.
    - Δικαίωμα τουλάχιστον μίας ώρας άσκησης.
    - Τήρηση αρχείου πειθαρχικής μονάδας.
  - Ανοικτές συνθήκες επισκέψεων.
  - Χορήγηση καθισμάτων κατά την ώρα των επισκέψεων.

Συνθήκες διαβίωσης (3 από 3)

- Εμπειρικές έρευνες έχουν αναδείξει προβλήματα στέγης, υγείας, ανεργίας, κοινωνικής απομόνωσης, κοινωνικής αγωγής και κοινωνικοποίησης.
- Από ερευνητικό πρόγραμμα του 1998 σε καταστήματα κράτησης προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:
  - Στη Γερμανία, οι περισσότεροι κρατούμενοι ήταν κατάδικοι, ενώ, στην Ελλάδα υπόδικοι.
  - Το 12% των κρατουμένων στην Ελλάδα δεν είχε επισκεφθεί ποτέ σχολείο.
  - Το 98% των κρατουμένων στις Κάτω Χώρες μπορούν να χειριστούν ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Συγκριτική έρευνα 2002

Στο πλαίσιο του προγράμματος συνεργασίας των Πανεπιστημίων Κολωνίας και Αριστοτελείου Θεσσαλονίκης με τίτλο «Παραβατικότητα των Ανηλίκων και Συστήματα Ποινικής Δικαιοσύνης σε Ευρωπαϊκή Προοπτική».

- ΑΣΚΑ:
  - Ασφυκτικές συνθήκες διαβίωσης, περιορισμένες δυνατότητες σχολικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, περιορισμένες δυνατότητες επιμόρφωσης για το προσωπικό, έλλειψη ειδικής προετοιμασίας για τον μετά την αποφυλάκιση χρόνο.
- Siegburg:
  - Πολύ περιορισμένες δυνατότητες επικοινωνίας με τον έξω κόσμο (επισκέψεις, τηλέφωνα), λίγος χρόνος παραμονής στο προαύλιο.

Η συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης

- ❑ Σύμφωνα με έρευνα στη Γερμανία (κρατίδιο Βόρειου Ρήνου-Βεστφαλίας), οι κρατούμενοι που δεν παρακολούθησαν κανένα πρόγραμμα και παρέμειναν άνεργοι μετά την απόλυση, υποτροπίασαν σε ποσοστό 90%.
- ❑ Αυτοί που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα, αλλά παρέμειναν άνεργοι υποτροπίασαν σε ποσοστό 80%.
- ❑ Αντίθετα, αυτοί που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα και εργάστηκαν στη συνέχεια υποτροπίασαν σε ποσοστό 32,8%.
- ❑ Γι' αυτό κρίνεται αναγκαία η προετοιμασία της απόλυσης μέσα από το κατάστημα κράτησης να προσανατολίζεται στην αγορά εργασίας.

Προτάσεις βελτίωσης

1. Τόνωση/ενίσχυση του θεσμού της μετασφρονιστικής μέριμνας.
2. Ενίσχυση του προσωπικού, ιδίως των ειδικών επιστημόνων (νομικών, ψυχολόγων, γεωπόνων, κοινωνιολόγων, εκπαιδευτικών) και κοινωνικών λειτουργών που θα φροντίσουν για την επαγγελματική και εργασιακή ένταξη των αποφυλακιζομένων.

**Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή
σας.**

**Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια
Εγκληματολογίας- Σωφρονιστικής,
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ.**

Βιβλιογραφία

Α. Πιτσελά, Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, ζ' εκδ., εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2013, σελ. 1-23.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αγγελική Γ. Πιτσελά.
«Δίκαιο των Ανηλίκων. Η έκτιση της ποινής στα ειδικά καταστήματα
κράτησης νέων». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS268/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

